

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ЦЕНТЪР ЗА МАГИСТЪРСКО ОБУЧЕНИЕ
КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ТУРИЗМА“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: **“ВЪВЕДЕНИЕ В ТУРИЗМА”**;

ЗА СПЕЦ: **„Международен туристически бизнес“**; ОКС **„магистър“**, ДНДО и СПН

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: **5**; СЕМЕСТЪР: **10**;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: **150 ч.**; в т.ч. аудиторна **60 ч.**

КРЕДИТИ: **5**

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
Т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	(30)	(2)
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	(30)	(2)
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	(90)	-

Изготвили програмата:

1. ....
(проф. д-р М. Нешков)

2. ....
(доц. д-р В. Казанджиева)

Ръководител катедра „ИОТ“: .....
(проф. д-р Таня Дъбева)

I. АНОТАЦИЯ

“Въведение в туризма” е основна профилираща дисциплина за студентите от спец. “Туризм”. Целта на обучението е придобиване на теоретични знания като основа на останалите специални дисциплини, в които те се разширяват и доразвиват. Тези знания се очаква да формират разбиране за: процесите в съвременния туризъм и определящите ги фактори; неговата комплексна роля и значение; характеристиките му като икономическа система и формирането на политиката спрямо него. Съдържанието ѝ обхваща: общи въпроси от теорията за туризма, икономиката на туризма и неговото институционализиране и регулиране. Специално внимание се отделя и на туризма в условията на различните пазарни структури. Получените знания намират отражение във формирането на компетенции за: анализ на тенденциите и проблемите в туризма; изследване на промените в туристическото потребление; определяне на насоките за повишаване на икономическата роля и значение на туризма; формиране на туристическата политика и др.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. ПОЯВА И РАЗВИТИЕ НА НАУКАТА ЗА ТУРИЗМА		2	2	4
1.1.	Обективни исторически предпоставки			
1.2.	Основни етапи и съвременни тенденции			
1.3.	Взаимовръзки с другите науки			
1.4.	Науката за туризма в България			
ТЕМА 2. СЪЩНОСТ И ОПРЕДЕЛЕНИЕ НА ТУРИЗМА		2	2	4
2.1.	Проблеми при дефинирането на понятието “туризъм“			
2.2.	Същностна характеристика и определение на туризма			
2.3.	Основни видове и форми на туризма			
ТЕМА 3. ИСТОРИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА		2	2	4
3.1.	Обективни предпоставки за поява и развитие на туризма			
3.2.	Основни етапи в историческото развитие на туризма			
3.3.	Водещи тенденции и перспективи за развитие на туризма			
3.4.	Фактори, определящи развитието на съвременния туризъм			
ТЕМА 4. РОЛЯ И ЗНАЧЕНИЕ НА ТУРИЗМА		2	2	4
4.1.	Методически основи за анализ и оценка			
4.2.	Икономическа роля и значение на туризма			
4.3.	Неикономически аспекти на ролята и значението на туризма			
ТЕМА 5. ПРОБЛЕМИ И КОНФЛИКТИ В СЪВРЕМЕННИЯ ТУРИЗЪМ		2	2	4
5.1	Сезонност на туризма			
5.2	Масовият туризъм и природната среда			
5.3	Конфликти в отношенията “туристи-местни жители”			
5.4	Туризмът и антихуманните явления			
5.5	Концепцията за устойчиво развитие на туризма			
ТЕМА 6. ТУРИСТИЧЕСКО ПОТРЕБЛЕНИЕ		2	2	4
6.1.	Туризмът като индивидуално и обществено потребление			
6.2.	Туристически потребности и мотиви			
6.3.	Индивидът като субект на туристическо потребление			
ТЕМА 7. ТУРИСТИЧЕСКО МЯСТО		2	2	4
7.1.	Определение и особености			
7.2.	Фактори и детерминанти, определящи туристическото място			
7.3.	Типология на туристическите места			

ТЕМА 8. ТУРИСТИЧЕСКИ ПРЕДПРИЯТИЯ		2	2	4
8.1.	Обща характеристика и определение			
8.2.	Типология на туристическите предприятия			
8.3.	Роля на предприятието за удовлетворяване на туристически потребности			
9. ТУРИСТИЧЕСКИ ПРОДУКТ		2	2	4
9.1.	Същностна характеристика и определение			
9.2.	Видове и форми на туристическия продукт			
9.3.	Съдържание и структура на туристическия продукт			
ТЕМА 10. ОСНОВНИ “ПРОИЗВОДСТВЕНИ” РЕСУРСИ В ТУРИЗМА		2	2	4
10.1	Природни и антропогенни туристически ресурси			
10.2	Материални ресурси			
10.3	Човешки ресурси			
10.4	Финансови и капиталови ресурси			
ТЕМА 11. ИКОНОМИЧЕСКА ЕФЕКТИВНОСТ НА ТУРИЗМА		2	2	4
11.1	Същност и особености			
11.2	Критерии и показатели за измерване и оценка			
11.3	Мултипликационният ефект в туризма			
11.4	Насоки за повишаване на икономическата ефективност на туризма			
ТЕМА 12. ТУРИСТИЧЕСКА ПОЛИТИКА		2	2	4
12.1	Системна характеристика на туристическата политика			
12.2	Цели и средства на туристическата политика			
12.3	Типология и съдържание на туристическата политика			
ТЕМА 13. СУБЕКТИ НА ТУРИСТИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА		2	2	4
12.1	Обща типология и характеристика			
12.2	Международни туристически организации			
12.3	Национални туристически организации			
12.1	Регионални и местни туристически организации			
ТЕМА 14. ПЛАНИРАНЕ НА ТУРИЗМА		2	2	4
14.1	Понятие за планиране на туризма			
14.2	Система за планиране на туризма			
14.3	Технология на планиране в туризма			
ТЕМА 15. ТУРИЗМЪТ В ОСНОВНИТЕ ПАЗАРНИ СТРУКТУРИ		2	2	4
	Конкуренция и монополи в туризма - особености			
	Монополни структури в туризма			
	Други форми на обединяване и сътрудничество в туризма			
Общо:		30	30	60

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№ по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Защита на курсова работа по зададена тема	1	30
1.2.	Литературен обзор	1	10
1.3.	Домашна работа - писмена по зададена конкретна задача	1	20
Общо за семестриален контрол:		3	60
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Текуща оценка	1	30
Общо за сесиен контрол:		1	30
Общо за всички форми на контрол:		4	90

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. **Атанасова, Ел. и к-в.** Икономика и организация на туризма. Варна, "Г. Бакалов", 1987.
2. **Енев, Н. И к-в.** Икономика и организация на туризма. Варна, "Г. Бакалов", 1975.
3. **Нешков, М.** и к-в. Въведение в туризма. "Наука и икономика", ИУ Варна, 2007.
4. **Нешков, М.** и к-в. Въведение в туризма. "Наука и икономика", ИУ Варна, 2013.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

5. **Нешков, М., Казанджиева, В.** Икономика и управление на туристическото предприятие. "Наука и икономика", ИУ Варна, 2009.
6. **Нешков, М.** Туристическа политика. "Наука и икономика", ИУ Варна, 2012.
7. **Райън, Кр.** Възстановителен туризъм. Лондон/Ню Йорк, 1995 (прев. от англ., изд. на "Отворено общество").
8. **Ракаджийска, Св.** Международните туристически пътувания към България в периода на преход към пазарна икономика, ИИ на БАН, С., 2002.
9. * * * * * Алтернативен туризъм. Сб. доклади на межд. научна к-я. Варна, 1994.
10. * * * * * Туризмът през ХХІ век, сборник доклади, София, 2002.
11. * * * * * Туристическата наука и предизвикателствата на ХХІ век, сборник доклади, Варна, Наука и икономика, 2005.
12. * * * * * МИЕТ: <http://www.mi.government.bg/bg/themes-c240.html>
13. **Bernecker, P.** Fremdenverkehrslehre und Fremdenverkehrspolitik. B. 1., Wien, 1962.
14. **Bull, A.** The Economics of Travel and Tourism. 2-nd Ed., "Longman", Melbourn, 1995.
15. **Elliot, J.** Tourismus: politics and public sector management. Routledge, London, 1997.
16. **Freyer, W.** Tourismus: Einfuehrung in die Fremdenverkehrssoekonomie. 9.Aufl., Oldenburg Verl., Muenchen/Wien, 2009.
17. **Hall, M. C.** Tourism and Politics. "J.Wiley & Sons", New York/ Toronto, 1994.
18. **Hunziker, W., K. Krapf.** Allgemeine Fremdenverkehrslehre. Zurich, 1942.
19. **Kaspar, Claud.** Die Fremdenverkehrslehre im Grundriss. Bern, 1975.
20. **Kirstges, T.** Sanfter Tourismus: Chancen und Probleme der Realisierung einer okologieorientierten und sozialvertraglichen Tourismus... Munchen /Wien, 1995.
21. **Mathieson, Alister a. Geoffrey Wall.** Tourism: economic, physical and social impacts. New York, 1995.
22. **Medlik, S.** Managing Tourism. London, 1995.
23. **Mill, R., A. Morrison.** The Tourist System: an Introductory Text. 2-nd Ed., New Jersey, 1992.
24. **Mund, J.** Tourismus. 3. Aufl., Oldenburg Verlag, München/Wien, 2006.
25. * * * * * Annals of Tourism Research, 1990-2002.
26. * * * * * International Tourism: A Global Perspective. WTO, 2-nd Edd., Madrid, 1999.
27. * * * * * Turizam, Zagreb, 1993-2011.
28. * * * * * WTO, Consept, Definitions and Classifications Fot Tourism Statistics. Madrid, 1995.
29. * * * * * Tourism: 2020 Vision. Executive Summary Updated. World Tourism Organization, Madrid, 2005.
30. * * * * * UNWTO, World Tourism Barometer: <http://mkt.unwto.org/en/barometer>
31. * * * * * UNWTO: <http://unwto.org/en>
32. * * * * * WTTC: <http://www.wttc.org/>